

СОЦИЈАЛИСТИЧКА НАРОДНА
ПАРТИЈА ЦРНЕ ГОРЕ
КЛУБ ПОСЛАНИКА

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	11. 02.	20 13.	GCD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	14-1/13-1		
VEZA:			
EPA:	192 XXV		
SKRAĆENICA:	PRILOG:		

Број:05- 906

Подгорица, 11.02.2013. године

СКУПШТИНА ЦРНЕ ГОРЕ
господину Ранку Кривокапићу, председнику

На основу члана 93 Устава Црне Горе подносимо **ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О БЕЗБЈЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА** ради стављања у процедуру Скупштине Црне Горе.

Срђан Милић

Зденка Поповић

Невен Гошовић

Велизар Калуђеровић

др Милорад Бакић

Обрад Гојковић

Василије Лалошевић

мр Александар Дамјановић

Снежана Јоница

Предлог

ЗАКОН О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О БЕЗБЈЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА

Члан 1

У Закону о безбједности саобраћаја на путевима ("Службени лист Црне Горе", број., бр.33/12 од 28.06.2012 .год.) у члану 7 став 1 тачка 4 након ријечи жељезничким ријечи „ или трамвајским“ бришу се.

У истом члану у ставу 1 тачка 40 , тачка 58, тачка 59 бришу се, а остале тачке се помјерају у складу са тим.

Члан 2

У члану 25 став 2 послје ријечи „посебним копчама у возилу“ зарез се замјењује тачком, а ријечи „осим у возилима за јавни превоз путника“ бришу се.

Члан 3

У члану 33 ријечи „ Трамвајском баштицом, односно саобраћајном траком замјењују се ријечима „Саобраћајном траком“.

Члан 4

У члану 38 у ставу 1 тачка 4 мијења се и гласи:

„4) 50 км/ч - за аутобусе са прикључним возилом за превоз лица, градске аутобусе и аутобусе који, поред уграђених сједишта имају одређена мјеста за стајање“.

Тачке 5 и 6 постају тачке 4 и 5.

Члан 5

У члану 47 став 3 брише се. Ставови 4 и 5 постају ставови 3 и 4.

Члан 6

У члану 58 став 3 брише се. Став 4 постаје став 3.

Члан 7

У члану 60 у ставу 1 тачка 2 после ријечи“на прелазу преко жељезничке пруге“ брише се зарез и ријечи „односно трамвајских шина“. У истој тачки истог става истог члана послје ријечи“ као и у близини жељезничке пруге“ бришу се ријечи „односно

трамвајских шина.“

У истом члану у ставу 1 тачки 19 бришу се ријечи „и трамвајској баштици“.

У истом члану у ставу 2 ријечи „којом се не крећу трамваји“ бришу се.

Члан 8

Назив члана 78

„16. Саобраћај трамваја и других возила на шинама“ брише се.

Члан 78 брише се.

Ознака броја испред назива члана се помјера за један број уназад за све следеће називе чланова.

Члан 9

У члану 138 став 3 брише се.

Члан 10

Члан 148 брише се

Члан 11

У члану 180 став 4 брише се, а послејаве става 3 додају се два нова става који гласе:

“ Здравствена установа из става 1 овог члана, која је приликом здравственог прегледа возача или кандидата за возача утврдила здравствену неспособност, дужна је да о томе обавијести Министарство.

Уколико се приликом прегледа или лијечења особе која већ има возачку дозволу основано посумња да је неспособна да управља свим возилима или возилима појединих категорија, здравствена установа је дужна да о томе обавијести Министарство најкасније у року од 15 дана.

Услове које здравствена установа из става 1 овог члана мора да испуњава у погледу кадрова, простора и опреме, као и начин обављања здравственог прегледа, начин и поступак издавања увјерења и вођења евиденција о обављеним прегледима и издатим увјерењима прописује орган државне управе надлежан за послове здравља.”

Члан 12

Члан 185 мијења се и гласи:

„Уколико постоје два или више љекарских налаза са опречним мишљењем о здравственој способности возача, односно инструктора вожње, сматраће се да је возач, односно инструктор вожње здравствено неспособан све до коначног налаза и мишљења

другостепене љекарске комисије коју образује орган државне управе надлежан за послове здравља.“

Члан 13

У члану 201 последије става 3 додаје се нови став 4 који гласи:

„Изузетно од претходног става, возач старосне доби од 16 до 24 године не смије:

- 1) управљати возилом на путу брзином већом од 80 км/ч;
- 2) управљати возилом Б категорије чија снага мотора прелази 75 kW;
- 3) управљати возилом Б категорије у периоду од 23,00 до 05,00 часова без надзора лица у возилу које има возачку дозволу Б категорије у трајању од најмање 7 година;

Члан 14

У члану 202 у ставу 1 последије тачке 7 додаје се тачка 8 која гласи:

- 8) управља возилом супротно одредбама члана 201 став 4.

Члан 15

Назив члана 209: „8. Возачи трамваја“ брише се.

Члан 209 брише се.

Члан 16

У члану 212 став 2 мијења се и гласи:

„Настава из прве помоћи спроводи се у складу са Законом о Црвеном крсту Црне Горе.“

Члан 17

У члану 290 став 1 тачка 3 мијења се и гласи:

„3) управља возилом супротно одредбама члана 201 став 4.“

Члан 18

У члану 314 последије става 3 додаје се нови став који гласи:

„Влада Црне Горе подноси Скупштини Црне Горе извјештај о стању безбједности саобраћаја на путевима најмање једном годишње, најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.“

Члан 19

У члану 323 став 1 бришу се тачка 29 и 34, а тачке од 30 до 35 помјерају се у складу са тим уназад.

Члан 20

У члану 324 став 1 тачка 5 ријечи „осим у возилима за јавни превоз путника“ бришу се.

Члан 21

У члану 325 став 1 тачка 9 брише се, а тачке од 10 до 21 помјерају се за један број уназад.

Члан 22

У члану 326 став 1 бришу се тачка 3 и 4, а тачка 5,6 и 7 постају тачке 3,4 и 5.

Члан 23

Послије члана 326 додаје се члан 326а који гласи:

Новчаном казном од 10 до 30 еура казниће се за прекршај:

- 1) возач који за вријеме управљања моторним возилом, односно скупом возила код себе нема важећу возачку дозволу или је на захтјев овлашћеног лица не да на увид (члан 178 став 1);
- 2) возач који код себе нема важећу саобраћајну дозволу за возило којим управља или је не покаже на захтјев овлашћеног полицијског службеника (члан 276 став 2);
- 3) возач моторног возила коме дању за вријеме вожње у саобраћају на путу на возилу нису укључена оборена свијетла или дневна свијетла (члан 71 став 1);
- 4) возач који се налази ван свог возила на коловозу, изузев када је је напустио возило на захтјев овлашћеног лица, ако не носи прслук са свјетлосно рефлектујућим особинама (члан 61 став 5);
- 5) возач моторног возила на коме је уграђен уређај за вучу прикључног возила који није зглобно растављив те се након коришћења не може демонтирати или ако је моторно возило опремљено зглобно растављивим вучним уређајем за вучу прикључног возила (Еуро-кука), а учествује у саобраћају са постављеним вучним уређајем, а при том не вуче прикључно возило (члан 63 став 5 и 6);

Члан 24

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана од дана објављивања у „Службеном листу Црне Горе“

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 16 став 1 тачка 5 Устава Црне Горе, којим је прописано да се законом у складу са Уставом уређују питања од интереса за државу.

РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о безбједности саобраћаја на путевима донијет је у јунау 2012.године, а примјена је почела у јануару 2013.године.

Одмах по почетку примјене постали су очигледни неки недостаци наведеног закона, па из тих разлога предлажемо његове измјене.

Наведеним измјенама прецизирају се неке одредбе које су приликом примјене тумачене на различите начине, ублажавају се неке казне, а уводе неке мјере које могу утицати на смањење броја саобраћајних незгода.

УСАГЛАШЕНОСТ СА ЕВРОПСКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ И ПОТВРЂЕНИМ МЕЂУНАРОДНИМ КОНВЕНЦИЈАМА

Предлог Закона о измјенама Закона о безбједности саобраћаја на путевима, усклађени су са:

- Директивом 2006/126/ЕС од 20.12. 2006. године о возачким дозволама;
- Директива Вијећа 1991/671/ЕС од 16.12.1991.године која се односи на обавезно коришћење сигурносних појасева и кочионих система за дјецу у возилима;
- Директива Вијећа 1999/37/ЕС од 29.03.1999.године о документима за регистрацију возила;
- Европском конвенцијом о саобраћају;
- Конвенцијом о друмским знаковима и сигнаlima.

ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА

Чланом 1 бришу се из члана 7 важећег закона изрази који се односе на трамваје и трамвајски саобраћај, због чињенице да у Црној Гори нема трамваја, нити је

стратегијама које се односе на развој саобраћаја у наредном периоду предвиђено њихово увођење.

Чланом 2 прописује се обавеза за коришћење безбједносног сједишта за дјецу млађу од 5 година и у возилима за јавни превоз путника.

Чланом 3 врше се измјене описане у члану 1.

Чланом 4 врше се измјене описане у члану 1.

Чланом 5 врше се измјене описане у члану 1.

Чланом 6 врше се измјене описане у члану 1.

Чланом 7 врше се измјене описане у члану 1.

Чланом 8 врше се измјене описане у члану 1.

Чланом 9 врше се измјене описане у члану 1.

Чланом 10 врше се измјене описане у члану 1.

Чланом 11 и 12 уређује се на прецизнији начин област издавања љекарских увјерења и провјере здравствених способности код возача и кандидата за возача и прописује се обавеза да другостепена комисија одлучује уколико постоје два опречна љекарска налаза о здравственој способности.

Чланом 13 ограничава се управљање возилом возачима старосне доби од 16 до 24 године:

брзином већом од 80 километара на час,

возилима „Б“ категорије са снагом мотора већом од 75 kW,

возилима „Б“ категорије у периоду од 23 часа увече до 5 часова ујутро без надзора лица које посједује возачку дозволу исте категорије најмање 7 година.

Чланом 14 прописују се мјере које се предузимају против возача за управљање возилом супротно одредбама члана 201 став 4 које се предлажу у члану 13 овог закона.

Чланом 15 врше се измјене описане у члану 1.

Чланом 16 прописује се обавеза да се настава из прве помоћи спроводи у складу са Законом о Црвеном крсту Црне Горе.

Чланом 17 прописује се казна за управљање возилом супротно одредбама члана 201 став 4 које се предлажу у члану 13 овог закона.

Чланом 18 прописује се обавеза Владе Црне Горе да најмање једном годишње најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину подноси Извјештај Скупштини о стању безбједности саобраћаја на путевима.

Чланом 19 бришу се тачке 29 и 34 из члана 323 став 1, јер се за прекршаје наведене у тим тачкама прописују ниже казне у члану 23 овог закона.

Чланом 20 прописује се казна и за возача који управља возилом које се користи за јавни превоз путника уколико се дијете млађе од 5 година не превози у безбједносном сједишту.

Чланом 21 брише се тачка 9 из става 1 члана 325 јер се за прекршај наведен у тој тачки прописује нижа казна у члану 23 овог закона.

Чланом 22 бришу се из члана 326 став 1 тачке 3 и 4 јер се за прекршаје наведене у тим тачкама прописују ниже казне у члану 23 овог закона.

Чланом 23 прописује се ступање на снагу овог закона осмог дана од дана објављивања у Службеном листу.

СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна додатна средства.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДБИ КОЈЕ СЕ МИЈЕЊАЈУ ИЗ ЗАКОНА О БЕЗБЈЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА НА ПУТЕВИМА

Члан 7

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) пут је свака површина на којој се трајно одвија саобраћај;
- 2) јавни пут је површина од општег значаја за саобраћај коју свако може слободно да користи, под условима прописаним законом, која је проглашена за јавни пут;
- 3) некатегорисани пут је површина која се користи за саобраћај по било ком основу и која је доступна већем броју корисника (сеоски, пољски и шумски путеви, путеви на насипима за одбрану од поплава, паркиралишта и сл.);
- 4) аутопут је јавни пут намијењен искључиво за саобраћај моторних возила, са или без прикључних возила, са физички одвојеним коловозним тракама за саобраћај из супротних смјерова, са најмање двије саобраћајне траке по смјеру и једном зауставном траком за сваки смјер, без укрштања у нивоу са другим путевима и жељезничким или трамвајским пругама, са потпуном контролом приступа, на који се може укључити или искључити само одређеним и посебно изграђеним јавним путем и као такав је обиљежен прописаним саобраћајним знаком;
- 5) пут резервисан за саобраћај моторних возила је јавни пут по којем могу саобраћати само моторна возила, са или без прикључних возила и који је као такав означен прописаним саобраћајним знаком;
- 6) међународни пут је јавни пут који је међународним уговором сврстан у мрежу међународних путева;
- 7) магистрални пут је јавни пут који повезује градове или важнија привредна подручја; саставни дјелови магистралног пута су и изграђени прикључци изведени у ширини путног појаса;
- 8) регионални пут је јавни пут који повезује центре локалнајединице и друга мјеста од посебног значаја; саставни дјелови регионалног пута су и изграђени прикључци изведени у ширини путног појаса;
- 9) локални пут је јавни пут који повезује села и насеља на територији јединице локалне самоуправе (у даљем тексту: општина) или се надовезује на одговарајуће путеве сусједне општине, а од значаја је за саобраћај на територији те општине. Локални путеви су и приступни путеви који повезују жељезничке станице, поморске луке, ваздушна пристаништа, туристичка мјеста, културне и историјске споменике и сличне објекте са другим јавним путевима;
- 10) државни пут је јавни пут намијењен саобраћајном повезивању регија и значајних насеља у држави, као и ван ње. Државни путеви су: аутопутеви, магистрални и регионални путеви;
- 11) земљани пут је пут без изграђеног коловозног застора, па и кад на прикључку на други пут има изграђен коловозни застор;
- 12) противпожарни пут је посебно обиљежени уздужни дио пута око стамбених објеката, гаражних простора, спортских и других пословних објеката на којима је забрањено заустављање и паркирање возила;
- 13) улица је јавни пут у насељу који саобраћајно повезује дјелове насеља;
- 14) коловоз је дио површине пута намијењен првенствено за саобраћај возила;
- 15) коловозна трака је уздужни дио коловоза намијењен за саобраћај возила у једном смјеру, са једном или више саобраћајних трака;
- 16) саобраћајна трака је обиљежени или необиљежени уздужни дио коловоза намијењен за саобраћај једног реда возила;
- 17) бицикличка стаза је изграђена саобраћајна површина намијењена за саобраћај бицикала и бицикала са мотором која се протеже дуж коловоза и која је од њега одвојена и обиљежена прописаним саобраћајним знаком;
- 18) бицикличка трака је дио коловоза намијењен за саобраћај бицикала и бицикала са мотором који се протеже дуж коловоза и обиљежен је уздужном линијом на коловозу;
- 19) саобраћајна трака за спора возила је уздужни дио коловоза којим се морају кретати спора возила, која се крећу брзином мањом од одређене, да не би ометала саобраћај других возила;
- 20) саобраћајна трака за принудно заустављање возила је обиљежени уздужни дио коловоза намијењен искључиво за заустављање возила која се због неочекиваних разлога морају зауставити (неисправност, неспособност возача за управљање возилом и сл.);
- 21) саобраћајна трака за укључивање је дио коловоза намијењен за укључивање возила у саобраћај са споредног пута, односно других прилазних путева са објеката поред пута (бензинске пумпе, паркиралишта,

мотела и сл.);

22) саобраћајна трака за искључивање је дио коловоза намијењен за искључивање возила из саобраћаја на путу;

23) саобраћајна трака за возила јавног превоза путника је саобраћајна трака намијењена искључиво за кретање возила јавног превоза путника, а она може бити изграђена тако да по њој могу саобраћати трамваји;

24) трака за паркирање је обиљежени уздужни дио коловоза намијењен за заустављање и паркирање возила;

25) трака за пјешаке је уздужни дио коловоза који је намијењен за кретање пјешака;

26) траказа одвајање је дио пута којим су физички одвојени смјерови коловоза и којим се обиљежава дио коловоза на којем је саобраћај забрањен;

27) ивични појас је дио пута намијењен обиљежавању ивица коловоза;

28) пјешачка стаза је пут који је прописаном саобраћајном сигнализацијом обиљежен и намијењен искључиво за кретање пјешака;

29) пјешачка зона је саобраћајна површина намијењена искључиво за кретање пјешака, а други учесници у саобраћају је могу користити само кад је то дозвољено саобраћајним знаком;

30) пјешачки прелаз је дио површине коловоза намијењен за прелажење пјешака преко коловоза, обиљежен ознакама на коловозу и/или одговарајућим саобраћајним знаком;

31) пјешачко острво је уздигнута или на други начин обиљежена површина која се налази на коловозу и која је одређена за привремено задржавање пјешака који прелазе преко коловоза, улазе или излазе из возила за јавни превоз путника;

32) банка је дио пута на коловозу или на ивичном дијелу пута, изграђена као његов причвршћени или непричвршћени дио;

33) насеље је простор на коме се редови или групе зграда налазе са једне или са обје стране пута, дајући му изглед улице и чије су границе означене саобраћајним знаковима за обиљежавање насељених мјеста;

34) раскрсница је дио коловоза на коме се укрштају, спајају или раздвајају путеви у истом нивоу;

35) раскрсница са кружним током саобраћаја је раскрсница са острвом и кружном смјерном траком на којој се одвија саобраћај у смјеру супротном кретању казальке на сату;

36) протоар је посебно уређена саобраћајна површина намијењена за кретање пјешака, која није у истом нивоу са коловозом или је од коловоза одвојена на други начин;

37) паркиралиште је дио пута намијењен, уређен и означен првенствено за паркирање возила, који се састоји од једног или више паркинг мјеста;

38) паркинг мјесто је означени дио паркиралишта искључиво намијењен за паркирање једног возила;

39) трг је јавна површина намијењена кретању и окупљању пјешака која је дефинисана урбанистичким плановима и проглашена од стране органа општине;

40) трамвајска баштица је посебно урађени дио пута намијењен искључиво за кретање трамваја;

41) аутобуско стајалиште је посебно изграђен простор поред коловоза или дио површине коловоза намијењен заустављању аутобуса ради уласка и изласка путника, који је обиљежен саобраћајним знаком;

42) зона смиреног саобраћаја је обиљежени дио пута, улице или дио насеља у којем коловоз користе пјешаци и возила;

43) возило је свако превозно средство намијењено за кретање по путу, осим дјечијих превозних средстава, превозних средстава на сопствени или моторни погон за лица са инвалидитетом или старија лица, ако се не крећу брзином већом од брзине човјека при нормалном ходу;

44) бицикл је возило са најмањедва точка које се покреће снагом возача, односно путника, која се помоћу педала или ручица преноси на точак, односно точкове;

45) возило на моторни погон је свако возило које се покреће снагом сопственог мотора, осим возила која се крећу по шинама;

46) моторно возило је возило на моторни погон које је првенствено намијењено за превоз лица и терета на путевима или које служи за вучу прикључних возила намијењених за превоз лица и терета, осим возила за превоз лица и терета које се креће по шинама, бицикласа мотором, трактора и другог возила на моторни погон које није првенствено намијењено за превоз лица и терета;

47) мопед је моторно возило са два точка чија највећа конструктивна брзина, без обзира на начин преноса, не прелази 45 км/х, при чему радна запремина мотора, кад возило има мотор са унутрашњим сагоријевањем, не прелази 50 цм³ или са мотором чија највећа трајна номинална снага не прелази 4 kW кад возило има електрични погон;

48) лаки трицикл је моторно возило са три точка чија највећа конструктивна брзина, без обзира на начин преноса, не прелази 45 км/х, при чему радна запремина мотора, када возило има мотор са унутрашњим сагоријевањем са погоном на бензин, не прелази 50 цм³ или чија највећа ефективна снага мотора не прелази

4 kW кад возило има мотор са унутрашњим сагоријевањем са другом врстом погонског горива или чија највећа трајна номинална снага мотора не прелази 4 kW кад возило има електрични погон;

49) мотоцикл је моторно возило са два точка или са три точка асиметрично распоређена у односу на средњу подужну раван возила (мотоцикл са бочним сједиштем), чија највећа конструктивна брзина, без обзира на начин преноса, прелази 45 км/х или са мотором чија радна запремина мотора кад возило има мотор са унутрашњим сагоријевањем прелази 50 цм³ или са мотором чија највећа трајна номинална снага прелази 4 kW кад возило има електрични погон;

50) тешки трицикл је моторно возило са три точка, симетрично распоређена у односу на средњу подужну раван возила, чија највећа конструктивна брзина, без обзира на начин преноса, прелази 45 км/х или са мотором чија радна запремина мотора када возило има мотор са унутрашњим сагоријевањем са погоном на бензин прелази 50 цм³ или чија највећа ефективна снага мотора прелази 4 kW када возило има мотор са унутрашњим сагоријевањем са другом врстом погонског горива или чија највећа трајна номинална снага мотора прелази 4 kW када возило има електрични погон;

51) лаки четвороцикл је моторно возило са четири точка, чија маса не прелази 350 кг, што не укључује масу батерија возила са електричним погоном, чија највећа конструктивна брзина, без обзира на начин преноса, не прелази 45 км/х, при чему радна запремина мотора, кад возило има мотор са унутрашњим сагоријевањем са погоном на бензин, не прелази 50 цм³, или чија највећа ефективна снага мотора не прелази 4 kW кад возило има мотор са унутрашњим сагоријевањем са другом врстом погонског горива или чија највећа трајна номинална снага мотора не прелази 4 kW кад возило има електрични погон;

52) тешки четвороцикл је моторно возило са четири точка, осим лаког четвороцикла, чија маса не прелази 400 кг ако је возило намијењено за превоз путника, односно 550 кг ако је возило намијењено за превоз терета, што не укључује масу батерија возила са електричним погоном, чија највећа ефективна снага, односно највећа трајна номинална снага мотора не прелази 15 kW;

53) возило за превоз путника је моторно возило чија је маса већа од 400 кг и чија је највећа ефективна снага, односно највећа трајна номинална снага мотора већа од 15 kW и намијењено је за превоз путника;

54) путничко возило је моторно возило намијењено за превоз путника које поред сједишта за возача има још највише осам сједишта;

55) специјално путничко возило је моторно возило које је по конструкцији, уређајима и опреми намијењено за превоз путника којима су потребни посебни услови (за становање-камповање, за установу за пружање хитне помоћи, за сервис, за превоз лица са инвалидитетом, за обуку возача, за превоз новца, и сл.)

56) аутобус је моторно возило за превоз путника које има више од девет мјеста за сједење, укључујући и мјесто за возача;

57) зглобни аутобус је моторно возило састављено од два или више одвојених дјелова који су међусобно повезани зоном која омогућава прелазак лица из једног у други дио аутобуса;

58) тролејбус је аутобус који се преко проводника напаја електричном енергијом коју користи за свој погон;

59) трамвај је шинско возило намијењено за превоз путника, које се креће по шинама и које ради напајања погонског мотора електричном енергијом остварује контакт за електричним водом;

60) теретно возило је моторно возило чија је маса већа од 550 кг и чија је највећа ефективна снага, односно највећа трајна номинална снага мотора већа од 15 kW, а намијењено је за превоз терета;

61) специјално теретно возило је моторно возило које је по конструкцији, уређајима и опреми намијењено и опремљено само за превоз одређених терета (возило за превоз течности или гасова, возило са расхладном комором, возило са надградњом за превоз стоке, возило са надградњом за превоз дрвета, возило са надградњом за превоз возила, возило са надградњом за превоз бетона у течном стању, возило са надградњом са медицинском опремом, возило за превоз стакла и сл.);

62) радно возило је моторно возило специјалне конструкције, уређаја и опреме за обављање одређених радних операција (аутодизалица, моторно возило са хидрауличном корпом за обављање послова на висини, возило за прање улица, возило радионица, возило за сакупљање и одвоз смећа, возило за гашење пожара, возило за чишћење снијега и сл.);

63) возило под пратњом је возило којем је додијељена пратња полицијских или војних моторних возила који имају уређаје за давање посебних свјетлосних и звучних знакова за вријеме док се ти знакови дају;

64) возила са првенством прелаза су возила хитне помоћи, ватрогасна возила, полицијска, војна возила и службена возила инспекције за друмски саобраћај која обавља послове из надлежности органа државне управе надлежног за послове саобраћаја (у даљем тексту: инспекција за друмски саобраћај), кад посебним уређајима дају свјетлосне и звучне сигнале;

65) војно возило је свако борбено и неборбено возило и друго возило које је регистровано у складу са

посебним прописима органа државне управе надлежног за послове одбране, као и свако друго прописно обиљежено возило док се, по основу извршења материјалне обавезе, налази на коришћењу код органа државне управе надлежног за послове одбране;

66) скуп возила је међусобно повезана група од једног вучног и најмање једног прикључног возила, који у саобраћају учествују као цјелина;

67) туристички воз је скуп возила који чине вучно возило и прикључна возила, намијењена за превоз путника у парковима, хотелско-туристичким и сличним насељима, на површини на којој се не обавља саобраћај и путу на коме се саобраћај обавља у туристичке сврхе и чија највећа конструктивна брзина кретања не прелази 20 км/х, а чија укупна дужина не може бити већа од дужине прописане за аутобус са приколицом;

68) трактор је возило на моторни погон конструисано да вуче, потискује или носи тракторске прикључке, односно да служи за погон таквих прикључака или за вучу прикључних возила;

69) радна машина је возило на моторни погон које је намијењено за обављање одређених радова и које на равном путу не може развити брзину већу од 45 км/х (багер, булдожер, грејдер, скрепер, утоваривач, комбајн, ваљак, виљушкар, финишер и сл.);

70) мотокултиватор је возило на моторни погон са једном осовином чија снага мотора не прелази 12 KW, а конструисано је тако да вуче, потискује или носи разне замјењиве прикључке и оруђа, а који служе за обављање различитих послова или вучу прикључног возила;

71) тегљач је теретно возило намијењено за вучу полуприколица;

72) вучено возило је возило које се вуче возилом на моторни погон;

73) прикључно возило је возило намијењено да буде вучено од возила на моторни погон, било да је конструисано као приколица или полуприколица;

74) вучно возило је возило на моторни погон које вуче прикључно возило;

75) прикључно возило за трактор је прикључно возило које је намијењено да буде вучено искључиво од стране трактора;

76) приколица је прикључно возило конструисано тако да укупну масу преноси преко својих осовина на коловоз;

77) полуприколица је прикључно возило без предње осовине, конструисано тако да се својим предњим дијелом ослања на вучно возило (тегљач);

78) лака приколица је прикључно возило чија највећа дозвољена маса не прелази 750 кг;

79) тракторски прикључак је замјењиво оруђе које служи обављању пољопривредних, шумских или других радова, које трактор вуче, гура или носи;

80) прикључак за извођење радова је измјенљиво оруђе које служи обављању пољопривредних, шумских или других радова и које се у сврху извођења радова поставља или прикључује на моторно возило;

81) запрежно возило је возило које вуче упрегнута животиња;

82) колона возила је низ од три или више возила која су прекинула кретање да би поступила по знаку или правилу којим се регулише саобраћај или се крећу једно за другим истом саобраћајном траком у истом смјеру чији је начин кретања међусобно условљен, а између њих не може ући друго возило без ометања;

83) напуштено возило је моторно возило на путу или другој јавној површини које нема регистарску таблицу, није регистровано и о коме се нико не стара;

84) регистровано возило је возило које је уписано у евиденцију возила и за које је издата саобраћајна дозвола, регистарске таблице и регистрациона наљепница;

85) стародобно возило (олдтајмер) је моторно возило произведено до 31. децембра 1970. године, које је ради очувања историјског наслијеђа и техничке културе сачувано или поново састављено у изворном облику и које се не користи у свакодневном саобраћају;

86) маса возила је маса празног возила са пуним резервоарима горива, прописаном опремом и прибором;

87) носивост возила је маса до које се возило може оптеретити према декларацији произвођача, при чему се у ту масу рачуна и вертикално оптерећење које возило прима од прикључног возила;

88) највећа дозвољена маса је збир масе возила и носивости возила;

89) укупна маса возила је маса возила и маса којом је возило оптерећено (маса путника и терета);

90) највећа дозвољена укупна маса возила, односно скупа возила је највећа маса оптерећеног возила, односно скупа возила, који је надлежни државни орган прописао као највећу дозвољену;

91) укупна маса скупа возила је маса оптерећеног скупа возила (маса путника и терета);

92) највећа дозвољена маса скупа возила је збир највећих дозвољених маса возила која чине скуп, умањен за вертикално оптерећење које возило прима од прикључног возила;

93) осовинско оптерећење је дио укупне масе возила у хоризонталном положају којим осовина возила

- оптерећује коловоз у стању мировања возила;
- 94) преправка возила је промјена конструктивних карактеристика возила којим се мијења намјена или врста или декларисане техничке карактеристике возила или декларисане карактеристике уређаја и склопова возила;
- 95) поправка возила је довођење возила, односно уређаја и склопова у исправно стање;
- 96) катадиоптер је свјетлосно сигнални уређај који служи за означавање возила;
- 97) учесник у саобраћају је лице које на било који начин учествује у саобраћају;
- 98) возач је лице које на путу управља возилом;
- 99) пјешак је лице које учествова на моторни погон, дјечије превозно средство, бицикл, мопед или покретна колица за лица са инвалидитетом и лице у покретној столици за немоћна лица коју покреће сопственом снагом или снагом мотора, ако се при томе крећу брзином човјечјег хода, као и лице које клизи клизаљкама, скијама, санкама или се вози на котураљкама, скејтборду и сл.;
- 100) гонич, водич или јахач животиња је лице које гони животињу или крдо или води животињу намијењену вучи или преносу терета или је јаше;
- 101) јавни превоз је превоз путника и терета који је под једнаким условима доступан свим корисницима превозних услуга и врши се у комерцијалне сврхе;
- 102) линијски превоз је превоз путника који се врши на одређеним релацијама, према унапријед утврђеном и објављеном реду вожње, за који се плаћа унапријед утврђена цијена, а путници се укрцавају и искрцавају на претходно утврђеним аутобуским станицама и стајалиштима;
- 103) заустављање возила је сваки прекид кретања возила на путу у трајању до пет минута, осим прекида који се врши да би се поступило по знаку или правилу којим се регулише саобраћај;
- 104) паркирање возила је прекид кретања возила у трајању дужем од пет минута, осим прекида који се врши да би се поступило по знаку или правилу којим се регулише саобраћај;
- 105) саобраћајни ток је истовремено кретање више возила коловозом у истом смјеру;
- 106) мијењање саобраћајне траке је прелажење возилом из једне у другу саобраћајну траку намијењену за саобраћај у истом смјеру због престројавања или бржег кретања;
- 107) мимоилажење је пролажење учесника у саобраћају поред другог учесника у саобраћају који долази из супротног смјера;
- 108) претицање је пролажење учесника у саобраћају поред другог учесника у саобраћају који се креће коловозом у истом смјеру;
- 109) обилажење је пролажење учесника у саобраћају поред другог учесника у саобраћају који се не помјера, објекта или препреке на коловозу;
- 110) пропуштање је радња коју учесник у саобраћају предузима како би омогућио кретање другог учесника у саобраћају који има првенство пролаза, тако да не дође до промјене дотадашњег начина кретања учесника у саобраћају који има првенство пролаза, односно до њиховог контакта;
- 111) полукружно окретање је окретање возила за 180° из дотадашњег смјера кретања ради укључивања у супротни саобраћајни ток;
- 112) одстојање возила је уздужна удаљеност између најистуренијих тачака возила која су заустављена једно иза другог на истој саобраћајној траци или се крећу једно иза другог истом саобраћајном траком;
- 113) растојање возила је најкраћа бочна удаљеност између најистуренијих тачака возила која су заустављена или се крећу у двије или више саобраћајних трака намијењених за кретање возила у истом смјеру; као и бочна удаљеност између возила приликом претицања, обилажења или мимоилажења и удаљеност између најистуреније тачке на бочној страни возила и неке линије, саобраћајног знака или другог предмета или објекта на путу или поред пута;
- 114) престројавање возила је заузимање таквог положаја возилом на саобраћајној траци и на таквој удаљености од раскрснице или другог мјеста на путу из којег се на сигуран начин може извести наредна радња возилом (скретање, окретање, заустављање и сл.);
- 115) видљивост је одстојање на којем учесник у саобраћају може јасно видјети коловоз;
- 116) прегледност је одстојање на којем учесник у саобраћају, с обзиром на физичке препреке, може у условима нормалне видљивости јасно видјети другог учесника у саобраћају, односно друге могуће препреке;
- 117) услови смањене видљивости постоје ако због неповољних атмосферских или других прилика (магла, снијег, киша, прашина, дим и сл.) возач не може јасно да уочи друге учеснике у саобраћају на удаљености од најмање 200м на путу изван насеља, односно од најмање 100м на путу у насељу;
- 118) вожња ноћу је вожња у вријеме од заласка до изласка сунца;
- 119) несигурно понашање учесника у саобраћају подразумијева понашање које, због неискуства, незнања, утицаја алкохола, дроге или других разлога, онемогућава учесника у саобраћају да влада својим поступцима

- или возилом у саобраћају;
- 120) угрожавање саобраћаја је поступање учесника у саобраћају којим се проузрокује опасна ситуација која може довести до саобраћајне незгоде;
- 121) саобраћајна незгода је догађај који се догодио на путу или је започет на путу, у којем је учествовало најмање једно возило у покрету и у којем је једно или више лица повријеђено или погинуло или је преминуло у року од 30 дана од посљедица те саобраћајне незгоде или је настала материјална штета;
- 122) материјална штета у саобраћајној незгоди је штета настала на возилима која су учествовала у саобраћајној незгоди или на објектима, саобраћајним знаковима, сигнализацији и опреми на путу;
- 123) учесник у саобраћајној незгоди је свако лице које је својим понашањем допринијело незгоди или свако ко у незгоди претрпи штету, тјелесну повреду или због посљедица незгоде изгуби живот;
- 124) отежано одвијање саобраћаја на путу подразумијева саобраћај који се, због лошег стања, прегледности и видљивости пута, атмосферских прилика, густине саобраћаја, начина вођење и других разлога не може нормално одвијати;
- 125) нормално одвијање саобраћаја подразумијева саобраћај који се одвија у складу са прописима о безбједности саобраћаја;
- 126) европски извештај о саобраћајној незгоди је прописани образац који учесници у саобраћајној незгоди попуњавају након саобраћајне незгоде са мањом материјалном штетом;
- 127) инструктор вођење је возач моторног возила који је овлашћен да обавља практичну обуку кандидата за возача возила у саобраћају на путу;
- 128) члан испитне комисије је лице које у испитној комисији за возачки испит утврђује да ли је кандидат стекао потребна знања и вјештине за самостално и безбједно управљање возилом у саобраћају на путу;
- 129) саобраћајна сигнализација је систем средстава, уређаја и ознака за регулисање и усмјеравање саобраћаја;
- 130) саобраћајни знак је знак којим се, употребом графичких или свјетлосних или бројчаних или словних ознака или других симбола, учесници у саобраћају упозоравају на опасности на путу, стављају им се до знања ограничења, забране и обавезе, односно дају обавјештења потребна за безбједно кретање по путу;
- 131) саобраћајна дозвола је јавна исправа која даје право на коришћење возила у саобраћају за вријеме њеног важења;
- 132) регистарска таблица је ознака на возилу којом се означава да је возило уписано у регистар возила;
- 133) регистрациона наљепница је ознака којом се доказује вријеме важења регистрације возила;
- 134) возачка дозвола је јавна исправа којом се лицу даје право да у саобраћају на путу управља возилом одређене категорије на одређено вријеме;
- 135) међународна возачка дозвола је јавна исправа која се издаје на основу важеће возачке дозволе, која лицу даје право да управља возилом ван територије Црне Горе;
- 136) психоактивна супстанца је врста дроге, лијека на коме је назначено да се не смије употребљавати прије и за вријеме вођење, као и друга хемијска материја која може утицати на психофизичку способност учесника у саобраћају (осим алкохола).

Члан 25

У моторном возилу на предњем сједишту не смије да се превози дијете млађе од 12 година, као ни лице које због дејства алкохола, психоактивних супстанци или из других разлога није способно да управља својим поступцима.

Дијете до пет година старости мора се превозити у безбједносном сједишту, односно корпи која је за возило причвршћена сигурносним појасом возила или посебним копчама у возилу, осим у возилима за јавни превоз путника.

Изузетно од става 1 овог члана, дијете до три године може се превозити на предњем сједишту, уколико се превози у безбједносном сједишту, односно корпи која је за возило причвршћена сигурносним појасом возила или посебним копчама у возилу која је окренута супротно правцу кретања возила, кад возило нема или је искључен безбједносни ваздушни јастук.

Дијете у безбједносном сједишту, односно корпи из ст. 2 и 3 овог члана мора бити везано.

Члан 33

Трамвајском баштицом, односно саобраћајном траком намијењеном за кретање возила за јавни превоз путника дозвољен је саобраћај возила са првенством пролаза и возила под пратњом.

Члан 38

Брзина кретања возила на путевима према врсти возила ограничава се на:

- 1) 80 км/х - за аутобусе и аутобусе са лаком приколицом, теретна возила чија највећа дозвољена маса није већа од 7.500 кг и моторна возила која вуку приколицу за становање;
- 2) 70 км/х - за аутобусе за организовани превоз дјеце; зглобне аутобусе без мјеста за стајање, теретна возила чија је највећа дозвољена маса већа од 7.500 кг, теретна возила са прикључним возилом и за теретна возила која превозе опасне материје;
- 3) 60 км/х - за теретна возила која превозе опасне материје класе 6.1 - отрови;
- 4) 50 км/х - за тролејбусе и аутобусе са прикључним возилом за превоз лица, градске аутобусе, аутобусе и тролејбусе који, поред уграђених сједишта, имају и одређена мјеста за стајање;
- 5) 40 км/х - за возило које вуче друго неисправно возило и за тракторе, односно 30 км/х кад се у прикључном возилу које вуче трактор превози најмање једно лице;
- 6) 20 км/х - за туристички воз и радну машину на којој се превозе лица.

Кад управља моторним возилом, односно возилом на моторни погон из става 1 овог члана, возач је дужан да поштује брзину кретања прописану ставом 1 овог члана за поједине врсте возила и на путу на којем је овим законом или постављеним саобраћајним знаком дозвољена већа брзина.

Моторно-возило из става 1 тач. 1 до 4 овог члана и прикључно возило из става 1 тач. 2 и 4 овог члана, осим војног возила, мора на лијевој половини задње стране на видном мјесту имати ознаку у облику круга жуте боје, оивиченог црвеном ивицом, у којем је црном бојом исписан број који означава највећу дозвољену брзину кретања возила.

Члан 47

Претицање и обилажење врши се са лијевој стране возила које се претиче или обилази.

Претицање мора да се врши са десне стране ако је возило на коловозу заузело такав положај и његов возач даје знак да се са сигурношћу може закључити да то возило скреће улијево.

Возило које се креће по шинама постављеним на средини коловоза не смије да се претиче са лијевој стране.

На путу на којем постоје најмање двије саобраћајне траке намијењене за саобраћај возила у истом смјеру, брже кретање возила у једној траци од кретања возила у другој траци не сматра се претицањем.

На путу у насељу на којем постоје најмање двије саобраћајне траке намијењене за саобраћај возила у истом смјеру, пролажење са десне стране возила које се не креће крајњом десном саобраћајном траком не сматра се претицањем.

Члан 58

На јавном путу ван насеља возач који зауставља или паркира возило дужан је да увијек, кад за то постоји могућност, заустави или паркира возило ван коловоза.

Возач који зауставља или паркира возило на јавном путу дужан је да га заустави, односно паркира непосредно уз десну ивицу коловоза, а на јавном путу на којем се саобраћај одвија само у једном смјеру, може да га заустави, односно паркира уз десну или лијеву ивицу коловоза уколико не омета несметано одвијање саобраћаја.

Уколико се уз десну ивицу коловоза налазе трамвајске или друге шине, возач не смије да заустави или паркира возило.

Возач може да заустави или паркира возило на мјестима која се налазе на средини коловоза, само ако су та мјеста обиљежена саобраћајним знаком као мјеста за паркирање возила.

Члан 60

Возач не смије да заустави или паркира возило:

- 1) на пјешачком прелазу и на прелазу бициклистичке стазе преко коловоза, као и на одстојању, односно растојању мањем од пет метара од тих прелаза;
- 2) на прелазу пута преко жељезничке пруге, односно трамвајских шина и на растојању, односно одстојању мањем од пет метара од прелаза, као и у близини жељезничке пруге, односно трамвајских шина, ако се тиме спрјечава саобраћај возила која се крећу по шинама;
- 3) на раскрсници и на одстојању, односно растојању мањем од пет метара од најближе ивице попречног коловоза;
- 4) у тунелу, у подвожњаку, у галерији, на мосту, на надвожњаку;
- 5) у близини врха превоја или у кривини гдје је прегледност пута недовољна или се обилажење возила не може извршити без опасности;
- 6) на дијелу пута гдје би ширина слободног пролаза од заустављеног или паркираног возила до

неиспрекидане уздужне линије на коловозу, супротне ивице коловоза или препреке на путу била мања од три метра;

7) на мјесту на којем би заклањало саобраћајни знак;

8) на бициклическој стази, односно траци;

9) на стајалишту за возила за јавни превоз путника и на одстојању, односно растојању мањем од 15 метара испред и иза ознаке на коловозу којим је стајалиште означено;

10) на путу на којем су коловозне траке физички одвојене, осим ако је то дозвољено саобраћајним знаком;

11) изнад прикључка на водоводну мрежу и улаза у канализацију или другу мрежу комуналних служби;

12) на мјесту на којем би се онемогућио приступ другом возилу ради паркирања или излазак неком већ паркираном возилу;

13) на тротоару, осим ако је то дозвољено (регулисано) саобраћајном сигнализацијом, и ако на тротоару, кад је возило паркирано, остане слободан пролаз за пјешаке најмање ширине 1,6 метара, који не смије бити уз ивицу коловоза;

14) на пјешачкој стази, односно на дијелу тротоара који је намијењен за кретање лица са посебним потребама;

15) на тргу, пјешачкој зони и противпожарном путу;

16) на приступној саобраћајници, колском пролазу између стамбених зграда, односно пролазима у блоковима насеља;

17) на саобраћајницама ван уличних паркиралишта које повезују паркинг просторе и стамбене зграде са другим саобраћајницама;

18) на колском улазу, односно излазу из зграде, дворишта или гараже;

19) на саобраћајној траци за укључивање, искључивање, зауставној траци, саобраћајној траци за возила за јавни превоз путника и трамвајској баштици;

20) на паркинг мјесту које је допунском таблом саобраћајног знака или ознаком на коловозу обиљежено као мјесто за паркирање за возила за лица са инвалидитетом, ако на возилу не посједује одговарајућу наљепницу;

21) на паркинг мјесту које је допунском таблом саобраћајног знака или ознаком на коловозу означено као мјесто резервисано за возила одређених корисника, кад возило којим управља не припада тим возилима;

22) на површинама на којима је саобраћајним знаком забрањен саобраћај возила;

23) на површинама на којима је саобраћајним знаком забрањено заустављање и/или паркирање возила.

Изузетно, возач возила којим се обавља ауто такси превоз путника може зауставити возило на мјестима из става 1 тач. 10, 11 12 и 18 овог члана, као и у саобраћајној траци за возила за јавни превоз путника којом се не крећу трамваји и то само за вријеме потребно за улазак, односно излазак путника.

16. Саобраћај трамваја и других возила на шинама

Члан 78

Одредбе овог закона сходно се примјењују и на саобраћај трамваја и других возила која се на путу крећу по шинама, осим ако то не искључују конструкционе особине тих возила или начин њиховог кретања.

Члан 138

Семафорима се регулише кретање возила свијетлима црвене, жуте и зелене боје.

Изузетно, на прелазу пута преко жељезничке пруге саобраћај возила се регулише само свијетлима црвене боје, а на мјестима гдје се регулише приступ возила, двобојним свијетлима црвене и зелене боје.

Кретање трамваја и возила за јавни превоз путника по путу може бити регулисано и свјетлосним саобраћајним знаковима бијеле боје.

Кретање пјешака преко коловоза се регулише двобојним свијетлима црвене и зелене боје.

Члан 148

За регулисање кретања трамваја употребљавају се посебни уређаји за давање свијетла бијеле боје.

Свијетла бијеле боје могу бити у облику положене, усправне или косе црте на тамној подлози.

Положена црта значи забрану саобраћаја трамваја, а усправна или коса слободан пролаз у одговарајућем смјеру.

Кад се возила за јавни превоза путника крећу саобраћајном траком којом се крећу и трамваји, свјетлосни саобраћајни знакови из става 1 овог члана односе се и на та возила.

Возачи возила која се крећу саобраћајном траком на којој је саобраћај регулисан свјетлосним саобраћајним знаковима не смију проћи свјетлосни саобраћајни знак из овог члана кад им је тим знаком забрањен пролаз.

Члан 180

Здравствена способност кандидата за возача, возача моторних возила, односно скупа возила, инструктора возње и возача трамваја утврђује се здравственим прегледом који врши здравствена установа која испуњава услове за вршење тог здравственог прегледа, у складу са прописима из области здравствене заштите. О здравственој способности за возача јавна здравствена установа из става 1 овог члана издаје љекарско увјерење.

Здравствена установа из става 1 овог члана води евиденцију о обављеним љекарским прегледима и издатим љекарским увјерењима, у складу са прописима из области здравствене заштите.

Начин утврђивања здравствене способности за возача, начин обављања здравственог прегледа и начин издавања љекарског увјерења прописује орган државне управе надлежан за послове здравља.

Члан 185

Уколико постоје два или више љекарских налаза са опречним мишљењем о здравственој способности возача, односно инструктора возње може се захтијевати преиспитивање здравствене способноститог лица, које врши здравствена установа која обавља те послове у складу са прописима из области здравствене заштите.

Члан 201

У возачку дозволу уписују се све категорије возила којима возач има право да управља.

Возачка дозвола за категорију:

- 1) Б+Е може се издати возачу који има возачку дозволу за категорију Б;
- 2) Ц1+Е може се издати возачу који има возачку дозволу за категорију Ц1;
- 3) Ц+Е може се издати возачу који има возачку дозволу за категорију Ц;
- 4) Д1+Е може се издати возачу који има возачку дозволу за категорију Д1;
- 5) Д+Е може се издати возачу који има возачку дозволу за категорију Д;
- 6) Ц и Ц1 може се издати возачу који има возачку дозволу за категорију Б;
- 7) Д може се издати возачу који има возачку дозволу за категорију Ц најмање двије године;
- 8) Д1 може се издати возачу који има возачку дозволу за категорију Ц1 најмање двије године.

Возач има право да управља возилом оне категорије или оних категорија које су уписане у возачку дозволу.

Члан 202

Овлашћени полицијски службеник ће на лицу мјеста, наредбом привремено одузети возачку дозволу возачу, ако:

- 1) се у насељу возилом креће брзином већом од 30 км/х од дозвољене;
- 2) се на путу ван насеља креће брзином већом од 50 км/х од дозвољене;
- 3) напусти мјесто саобраћајне незгоде;
- 4) управља возилом у саобраћају под дејством алкохола у концентрацији већој од 0,5 г/кг, опојних дрога или других психоактивних супстанци прије и за вријеме возње или одбије да се подвргне испитивању, односно здравственом прегледу;
- 5) је извршио радњу претицања возила које се зауставило испред пјешачког прелаза ради пропуштања пјешака који су ступили на пјешачки прелаз;
- 6) врши претицање или обилажење колоне возила;
- 7) претиче друго возило у тунелу, испред врха превоја пута или у кривини кад је прегледност пута недовољна.

Мјере искључења из саобраћаја и привременог одузимања возачке дозволе примјењују се и на инструктора возње, ако се утврди да у организму има алкохола или показује знаке алкохолне поремећености за вријеме док оспособљава кандидата за возача моторног возила или ако одбије да се подвргне испитивању, односно стручном прегледу.

8. Возачи трамваја

Члан 209

Трамвајем може управљати возач који има возачку дозволу за управљање моторним возилом "Б" категорије и дозволу за управљање трамвајем коју издаје Министарство.

Дозвола за управљање трамвајем може се издати лицу које је навршило 21 годину живота, положило испит за управљање трамвајем, као и да му није изречена мјера забране управљања моторним возилом.

Кад управља трамвајем возач мора имати код себе дозволу за управљање трамвајем и возачку дозволу, које је дужан да стави на увид овлашћеном полицијском службенику.

Ближи начин оспособљавања кандидата за возача трамваја и начин спровођења испита прописује орган државне управе надљжан за послове образовања.

Члан 212

Теоријска настава обухвата нарочито сљедеће садржаје:

- 1) правила саобраћаја и саобраћајна сигнализација - појам и значај правила саобраћаја, примјена правила, појам и значење саобраћајних знакова и знаци које дају овлашћена службена лица;
 - 2) возач - значај и утицај возача на безбједност саобраћаја, особине и поступци возача који утичу на безбједност саобраћаја, социолошки чиниоци који утичу на понашање возача, значај процјена саобраћајне ситуације и начин доношења одлука возача, оријентација возача у времену и простору, психолошки чиниоци који утичу на процјене, доношење и спровођење одлука возача у току вожње, вријеме реакције, пажња и умор возача, промјене код возача које настају услед коришћења алкохола и/или других психоактивних супстанци чија је употреба забрањена прије и за вријеме вожње;
 - 3) пут - појам пута, карактеристике пута које су од значаја за безбједност саобраћаја, утицај временских прилика на стање пута и безбједно одвијање саобраћаја и ноћни услови вожње;
 - 4) возило - појам и особине возила које утичу на безбједно одвијање саобраћаја на путевима, значај и утицај техничке исправности возила на безбједно одвијање саобраћаја, значај и утицај оптерећења и начина оптерећења возила на безбједност саобраћаја, основни склопови и уређаји возила и њихов утицај на безбједност саобраћаја на путу, најчешће неисправности возила и могућности њиховог отклањања од стране возача расположивом опремом и средствима;
 - 5) пасивна безбједност возила - појам и значај, утицај појединих дјелова и склопова возила на пасивну безбједност и дјелови, склопови и уређаји возила чији је основни циљ обезбјеђивање пасивне безбједности;
 - 6) остали учесници у саобраћају - појам и њихове особине које утичу на безбједно одвијање саобраћаја, карактеристике понашања у саобраћају дјете, старих лица, особа са посебним потребама, пјешака, бициклиста, мотоциклиста и других лица, појам, карактеристике и утицај шинских возила на безбједно одвијање саобраћаја, могући утицај животиња на безбједно одвијање саобраћаја на путу;
 - 7) прописи везани за право на управљање возилом у саобраћају на путу, право учешћа возила у саобраћају на путу, вријеме управљања возилом у саобраћају на путу и одмори возача, поступак у случају саобраћајне незгоде и посебне мјере безбједности;
 - 8) мјере предострожности приликом напуштања возила;
 - 9) основи економичне вожње и утицај саобраћаја на стање животне средине и њено угрожавање;
 - 10) опасности које настају због непоштовања прописа из области безбједности саобраћаја, могуће штетне последице непоштовања прописа и казнене мјере за учиниоце повреда прописа из области безбједности саобраћаја (казна затвора, новчана казна, мјере безбједности и заштитне мјере);
 - 11) теоријско објашњење радњи са возилом у саобраћају на путу и поступање возача у саобраћају на путу - основне радње возилом: полазак, вожња унапријед, вожња уназад, промјена правца кретања и заустављање возила, укључивање возила у саобраћај на путу, избор брзине кретања возила у зависности од саобраћајне ситуације и услова пута и времена, скретање, обилажење, мимоилажење, претицање, промјена саобраћајне траке, полукружно окретање, заустављање и нагло кочење, уступање првенства пролаза, поступање возача приликом наиласка и пролазак кроз раскрсницу на којој је саобраћај регулисан правилом десне стране, саобраћајним знаком, свјетлосним саобраћајним знаком и знацима и наредбама које даје овлашћени полицијски службеник, поступање возача приликом наиласка на пјешачки прелаз, прелаз пута преко жељезничке и трамвајске пруге и вожња кроз тунел, поступање возача у условима падавина, смањене видљивости, у ноћним условима и када се креће путем на којем се изводе радови;
 - 12) прва помоћ лицима повријеђеним у саобраћају.
- Наставу из прве помоћи изводи доктор медицине.

Члан 290

Поред случајева из члана 202 став 1 овог закона, овлашћени полицијски службеник ће привремено искључити возача из саобраћаја и у случају ако:

- 1) управља возилом у саобраћају под дејством алкохола у концентрацији од 0,3 г/кг до 0,5 г/кг;
- 2) је у таквом психофизичком стању (умор, стрес, болест) да није способан да безбједно управља возилом;
- 3) не поштује ограничења која су одређена у складу са овим законом;
- 4) нема возачку дозволу за категорију возила којим управља, односно ако управља возилом након истека рока важења возачке дозволе или код себе нема возачку дозволу или има возачку дозволу из чијег садржаја се не може утврдити да ли има право на управљање тим возилом;
- 5) користи страну возачку дозволу из чијег садржаја се не може утврдити да ли возач има право на управљање тим возилом;
- 6) управља возилом за вријеме трајања заштитне мјере забране управљања моторним возилом или за вријеме док му је привремено одузета возачка дозвола;
- 7) је затечен да управља возилом у саобраћају за вријеме трајања искључења;
- 8) управља возилом категорије АМ, А1, А2 и А, а при томе не користи заштитну касику у складу са овим законом.

Искључење возача и инструктора вожње се спроводи на основу наредбе.

Искључење возача из саобраћаја траје до престанка разлога за искључење.

Овлашћени полицијски службеник који затекне возача да управља или покуша да управља возилом након што је искључен из саобраћаја на путу, поново ће га искључити из саобраћаја и издати наредбу за премјештање возила у складу са чланом 293 овог закона.

Члан 314

Надзор над спровођењем овог закона и прописа донијетих на основу овог закона, у оквиру утврђених надлежности, врше: Министарство, орган државне управе надлежан за послове саобраћаја, орган државне управе надлежан за послове образовања, орган државне управе надлежан за послове здравља и орган државне управе надлежан за послове економије.

Послове инспекцијског надзора, у складу са овим законом и законом којим се уређује инспекцијски надзор, врше: овлашћено службено лице Министарства и овлашћено службено лице надлежног органа, инспектор за друмски саобраћај, инспектор за државне путеве, здравствени инспектор, просвјетни инспектор и тржишни инспектор.

Послове инспекцијског надзора у односу на надлежност општине у регулисању саобраћаја на свом подручју из члана 9 овог закона врши инспекцијски орган локалне управе надлежан за послове саобраћаја, у складу са законом.

Члан 323

Новчаном казном од 60 еура до 150 еура казниће се за прекршај:

- 1) возач који за вријеме вожње користи телефонски уређај (члан 22 став 1);
- 2) возач који у моторном возилу на предњем сједишту до возача превози дијете млађе од 12 година (осим у случају из члана 25 став 3 овог закона) или лице које је под утицајем алкохола или психоактивних супстанци или лице које из других разлога није способно да управља својим поступцима (члан 25 став 1);
- 3) возач који нагло мијења брзину вожње, осим у случају избјегавања непосредне опасности (члан 26 став 1 и члан 32 став 1);
- 4) возач који непосредно прије укључивања возилом у саобраћај са земљаног пута, градилишта или сличних површина на коловоз са асфалтним застором не заустави возило и уклони блато са точкова или не уклони блато са коловоза које је нанио точковима возила којим управља (члан 27 ст. 4 и 5);
- 5) возач који се возилом на путу у насељу креће брзином која је за 10 до 20 км/х већа од дозвољене брзине, односно возач који се возилом на путу ван насеља креће брзином која је за 30 до 40 км/х већа од дозвољене брзине (члан 36 став 1 и чл. 37 и 38);
- 6) возач који на довољној удаљености испред раскрснице возилом не изврши престројавање и заузме положај на саобраћајној траци предвиђеној за пролазак кроз раскрсницу у смјеру у којем жели наставити кретање (члан 41 став 2);
- 7) возач који врши полукружно окретање возила на мјестима гдје је то саобраћајним знаком забрањено (члан 44);
- 8) возач који на дијелу пута са великим уздужним нагибом, на којем је мимоилажење возила немогуће или је

веома отежано, поступи супротно члану 46 овог закона;

9) возач који заустави, односно паркира возило на мјесту на коме угрожава безбједност других учесника у саобраћају или представља сметњу за нормално одвијање саобраћаја или кретање пјешака (члан 56 став 1);

10) возач који је због неисправности на возилу, саобраћајне незгоде или другог оправданог разлога био принуђен да возило заустави на коловозу или шинама, а поступи супротно члану 57 овог закона;

11) возач који заустави или паркира возило на мјестима супротно члану 60 став 1 овог закона;

12) возач моторног возила који ноћу за вријеме вожње у саобраћају на путу не користи укључена велика свијетла, односно оборена свијетла у случајевима предвиђеним чланом 71 став 3 овог закона (члан 71 ст. 2 и 3);

13) возач који не држи потребно одстојање од возила које се креће испред њега, тако да може благовремено да успори или да се заустави, ако возило испред њега успори или се заустави (члан 76);

14) возач који у саобраћају на путу на мотокултиватору, трактору или радној машини има прикључак за извођење радова који није намијењен њиховој намјени или уколико у саобраћају на путу радном машинном вуче прикључно возило (члан 79 ст. 1 и 2);

15) возач радне машине или мотокултиватора који се на равном путу могу кретати брзином већом од 20 км/х а немају стоп свијетла (члан 79 став 4);

16) возач који на прикључном возилу које вуче мотокултиватор у саобраћају на путу превози више од три лица која утоварају или истоварају терет или обављају пољопривредне радове (члан 82);

17) возач или путник мотоцикла, мопеда, трицикла или четвороцикла који за вријеме вожње на глави не носи закопчану хомологовану заштитну kacигу на начин утврђен декларацијом произвођача или умјесто заштитне kacиге за ову врсту возила користи заштитне kacиге за бициклисте или друге намјене (члан 89 ст. 1 и 2);

18) пјешак који се на путу који има тротоар или другу површину намијењену за кретање пјешака, односно површину поред коловоза погодну за кретање пјешака не креће тим површинама или који се приликом обилажења препреке на тротоару претходно не увјери да ступањем на коловоз не угрожава безбједност саобраћаја (члан 92);

19) пјешак који на пјешачком прелазу поступи супротно члану 95 ст. 1, 2 и 3 овог закона;

20) пјешак који приликом прелажења преко коловоза на мјесту на коме не постоји обиљежен пјешачки прелаз омета саобраћај возила (члан 95 став 4);

21) возач који својим возилом пресијече организовану колону пјешака која се креће по коловозу (члан 97 став 6);

22) возач моторног возила који се на аутопуту или путу резервисаном за

23) возач теретног возила чија је највећа дозвољена маса већа од 3.500 кг и скупова возила чија је дужина већа од седам метара који на аутопуту или путу резервисаном за саобраћај моторних возила са три или више саобраћајних трака намијењених за саобраћај у једном смјеру не користи само двије саобраћајне траке које се простиру уз десну ивицу коловоза или на аутопуту или путу резервисаном за саобраћај моторних возила са двије саобраћајне траке намијењене за кретање возила у једном смјеру не креће се крајњом десном саобраћајном траком, осим приликом претицања (члан 103 ст. 4 и 5);

24) возач моторног возила који на аутопуту или путу резервисаном за саобраћај моторних возила врши полукружно окретање, заустави или паркира возило супротно члану 104 овог закона;

25) возач који на мопеду, мотоциклу, трициклу или четвороциклу превози дијете млађе од 12 година (члан 117 став 2);

26) возач који учествује у саобраћају на путу возилом које у зимском периоду нема зимску опрему (члан 132);

27) учесник у саобраћају који се не придржава ограничења, забрана или обавеза изражених саобраћајном сигнализацијом или не поступи у складу са њиховим значењем (члан 133 став 3);

28) пјешак, односно возач бицикла који започне прелазак или пређе коловоз када му је свјетлосним саобраћајним знаком којим се регулише кретање пјешака прелазак забрањен (члан 147 став 6);

29) возач који за вријеме управљања моторним возилом, односно скупом возила код себе нема важећу возачку дозволу или је на захтјев овлашћеног лица не да на увид (члан 178 став 1);

30) инструктор вожње који обуку кандидата за возаче врши на возилу које није означено посебном таблицом (члан 229);

31) возач који у саобраћају на путу управља возилом у које су уграђени уређаји и опрема за течни нафтни гас или природни гас, а не посједује потврду о техничкој исправности уграђених уређаја и опреме за течни нафтни гас и природни гас (члан 250 став 1);

32) возач возила из члана 268 став 2 овог закона који у саобраћају на путу управља возилом на моторни

погон или прикључним возилом које није означено пробним таблицама или ако је пробним таблицама истекао рок важења (члан 268);

33) власник возила који Министарству не врати регистарске таблице возила ни послје 30 дана од дана истека важења регистарције или који не пријави промјену било ког податка који је уписан у саобраћајну дозволу у року од 15 дана (члан 271 став 2 и члан 272 став 6);

34) возач који нема код себе важећу саобраћајну дозволу за возило којим управља или је не покаже на захтјев овлашћеног полицијског службеника (члан 276 став 2);

35) возач возила који на возилу нема регистарске таблице или нема прописан број регистарских таблица или ако су на возилу тако постављене да се не виде добро или нијесу читљиве или на возило постави регистарске таблице које нијесу издате за то возило (чл. 277 и 279).

Члан 324

Новчаном казном од 40 еура до 100 еура казниће се за прекршај:

1) возач који управља возилом за организовани превоз дјеце које није обиљежено посебним знаком (члан 20 став 3);

2) возач који за вријеме вожње у насељу не омогући возилу јавног превоза путника или посебно обиљеженом возилу за организовани превоз дјеце укључивање у саобраћај када то возило излази са стајалишта које се налази ван коловоза, односно са проширења саобраћајне траке које служи као стајалиште (члан 21 став 1);

3) возач возила јавног превоза путника или посебно обиљеженог возила за организовани превоз дјеце који приликом укључивања у саобраћај помоћу показивача правца не најави благовремено своју намјеру да се укључи у саобраћај или да укључивање изврши на начин којим се угрожавају други учесници у саобраћају (члан 21 став 2);

4) возач и/или путници у моторном возилу у којем су уграђени, односно постоје мјеста за уградњу сигурносних појасева, који у саобраћају на путу не користе сигурносни појас на начин који је предвидио произвођач возила (члан 24 став 1);

5) возач који дијете до пет година старости не превози у безбједносном сједишту, односно корпи која је за возило причвршћена сигурносним појасом или посебним копчача у возилу, осим у возилима за јавни превоз путника или дијете у безбједносном сједишту-корпи није везано (члан 25 ст. 2 и 4);

6) возач који прије вршења одређених радњи возилом не обавијести јасно и благовремено друге учеснике у саобраћају о својој намјери давањем знака помоћу показивача правца или ако они не постоје знак руком (члан 26 став 3);

7) возач возила које се на путу у насељу са најмање двије саобраћајне траке за исти смјер креће саобраћајном траком која се не налази уз десну ивицу коловоза, а при томе омета возила која се крећу иза његовог возила (члан 29 став 3);

8) возач који се возилом креће уназад на начин супротан члану 31 овог закона;

9) возач који се возилом на путу у насељу креће брзином која је до 10 км/х већа од дозвољене брзине, односно возач који се возилом на путу ван насеља креће брзином која је за 10 км до 30 км/х већа од дозвољене брзине (члан 36 став 1 и чл. 37 и 38);

10) возач моторног и прикључног возила из члана 38 овог закона који у саобраћају на путу управља возилом које нема прописану ознаку највеће дозвољене брзине за то возило (члан 38 став 3);

11) возач који возилом уђе у раскрсницу, иако има првенство пролаза или му је уређајем за давање свјетлосних саобраћајних знакова то дозвољено, ако се због густине саобраћаја заустави на раскрсници или пјешачком прелазу и тиме омете или онемогући саобраћај возила, односно кретање пјешака (члан 42);

12) возач који је возилом ушао у раскрсницу на којој је саобраћај регулисан семафором приликом напуштања раскрснице поступи супротно члану 43 овог закона;

13) возач који својим возилом вуче возило на моторни погон на начин супротан члану 67 овог закона;

14) возач коме на моторном возилу нијесу укључена позициона свијетла за сво вријеме када је укључено велико, оборено, односно свијетло за маглу или коме на возилу ноћу и дању у условима смањене видљивости нијесу укључена задња позициона свијетла (члан 72 ст. 1 и 2);

15) возач возила на моторни погон који за вријеме магле не употребљава прописана свијетла или ако та свијетла употребљава на начин супротан члану 73 овог закона;

16) возач који на заустављеном или паркираном возилу на коловозу, ноћу и у условима смањене видљивости, нема укључена позициона, односно паркирна свијетла, осим у случају из члана 74 став 2 овог закона (члан 74 став 1);

17) возач запрежног возила који поступи супротно члану 83 овог закона;

18) лица која поступи супротно одредбама чл. 84 и 85 овог закона;

- 19) возач бицикла, mopеда, трицикла или мотоцикла који поступи супротно члану 87 овог закона;
- 20) возач бицикла који за вријеме вожње на магистралном или регионалном путу на глави не носи заштитну кацигу или на јавном путу изван насеља ноћу и у условима смањене видљивости не користи прслук са свјетлосно рефлектујућим особинама (члан 89 ст. 3 и 4);
- 21) лице које се на магистралном или регионалном путу обучава или врши обуку другог лица за вожњу бицикла (члан 89 став 6);
- 22) возач бицикла, mopеда или мотоцикла који у саобраћају на путу вуче прикључно возило тако да не испуњава услове прописане чланом 90 овог закона;
- 23) пјешак који изненада ступи на коловоз или се непотребно задржава на коловозу или се креће по коловозу супротно члану 91 овог закона;
- 24) пјешак који се на путу са пјешачким прелазом или посебно изграђеним прелазом, односно пролазом за пјешаке не креће тим прелазом, односно пролазом, ако нијесу од њега удаљени више од 100 метара (члан 94 став 3);
- 25) пјешак који ступи или се креће по коловозу аутопута или пута резервисаног за саобраћај моторних возила, изузев у случајевима предвиђеним чланом 96 став 2 овог закона (члан 96);
- 26) возач који у случају застоја саобраћаја на аутопуту на којем не постоји саобраћајна трака за принудно заустављање, поступи супротно члану 103 став 6 овог закона;
- 27) возач возила које се употребљава приликом извођења радова, односно активности на путу или возила које учествује у саобраћају на путу, уколико нема укључено жуто ротационо или трепћуће свијетло у случајевима предвиђеним чланом 110 ст. 1 и 2 овог закона.

Члан 325

Новчаном казном од 30 еура до 80 еура казниће се за прекршај:

- 1) учесник у саобраћају који због уласка, односно изласка из возила треба да ступи на коловоз, а претходно се не увјери да ступањем на коловоз не омета саобраћај и не угрожава безбједност саобраћаја (члан 19 став 2);
- 2) возач који у путничком возилу не посједује један одговарајући прслук са свјетлосно рефлектујућим особинама, а у теретном возилу или аутобусу два таква прслука, када учествује у саобраћају (члан 24 став 2);
- 3) возач који се возилом на путу ван насеља креће брзином која је до 10 км/х већа од дозвољене брзине (члан 36 став 1 и чл. 37 и 38);
- 4) возач који приликом давања звучних знакова упозорења не поступи на начин прописан чланом 53 овог закона;
- 5) возач који на јавном путу не укључи све показиваче правца на возилу у случајевима предвиђеним чланом 55 овог закона;
- 6) лице које на заустављеном или паркираном возилу отвара врата и тиме омета кретање других учесника у саобраћају или угрожава безбједност саобраћаја (члан 59 став 2);
- 7) возач моторног, односно прикључног возила, осим мотоцикла без бочног сједишта и mopеда, који возило које је заустављено на коловозу не обиљежи сигурносним троуглом на начин прописан чланом 61 овог закона;
- 8) возач моторног возила који својим возилом вуче друго моторно возило које може само да се креће или својим возилом вуче мотоцикл, mopед, лаки или тешки трицикл (члан 65);
- 9) возач моторног возила коме дању за вријеме вожње у саобраћају на путу на возилу нијесу укључена оборена свијетла или дневна свијетла (члан 71 став 1);
- 10) возач коме су на моторном возилу за вријеме вожње заклоњени или запрљани свијетла или катадиоптери у мјери да су неуочљиви за остале учеснике у саобраћају (члан 72 став 3);
- 11) лице које се креће ноћу или у условима смањење видљивости поступи супротно члану 75 овог закона;
- 12) возач радне машине или мотокултиватора који немају свјетлосне сигналне уређаје за давање свјетлосних знакова (стоп свијетла и показиваче правца), ако он или пратилац о промјени правца кретања возила благовремено не да знак руком (члан 79 став 6);
- 13) возач бицикла који поступи супротно члану 86 овог закона;
- 14) водич организоване колоне пјешака који при кретању колоне у саобраћају на путу не поступи на начин прописан чланом 93 овог закона;
- 15) пјешак који преко коловоза или бицикличке стазе прелази супротно члану 94 ст. 1 и 2 овог закона;
- 16) возач који не прилагоди брзину и начин кретања свог возила са повећаном опрезношћу у ситуацији када се сусретне са возилом које има укључено жуто трепћуће или ротационо свијетло или употреби жуто ротационо или трепћуће свијетло у случајевима који нијесу предвиђени овим законом (члан 110 ст. 4 и 5);

- 17) возач бицикла млађи од 18 година који на бициклу превози дијете млађе од осам година (члан 117 став 1);
- 18) возач бицикла који превози на бициклу дијете млађе од осам година, уколико на бициклу нема уграђено посебно сједиште које је чврсто спојено са бициклом и прилагођено висини и тежини дјетета или уколико се дијете не налази у сједишту или уколико дијете на глави не носи прописану и закопчану заштитну kacигу (члан 117 став 1);
- 19) лице које приликом извођења радова на путу или обављања других послова на путу, на дијелу који није затворен за саобраћај, на себи нема прслук са свјетлосно рефлектујућим особинама (члан 156 став 1);
- 20) учесник у саобраћају који омете радника који обавља радове на путу или поред пута или који не уклони своје возило на захтјев извођача радова (члан 156 став 2);
- 21) возач моторног возила који у саобраћају на путу управља возилом на основу стране возачке дозволе, уколико не посједује међународну возачку дозволу за управљање возилом оне категорије возила којим управља (члан 176).

Члан 326

Новчаном казном од 20 еура до 50 еура казниће се за прекршај:

- 1) возач возила за организовани превоз дјете који за вријеме уласка и изласка дјете из возила не укључи све показиваче правца (члан 20 став 2);
- 2) возач бицикла који за вођу користи коловоз на којем не постоји посебна стаза, односно трака за вођу бицикла, у ширини већој од једног метра од десне ивице коловоза (члан 34);
- 3) возач који се налази ван свог возила на коловозу, ако не носи прслук са свјетлосно рефлектујућим особинама (члан 61 став 5);
- 4) возач моторног возила на коме је уграђен уређај за вучу прикључног возила који није зглобно растављив те се након коришћења не може демонтирати или ако је моторно возило опремљено зглобно растављивим вучним уређајем за вучу прикључног возила (Еуро кука), а учествује у саобраћају са постављеним вучним уређајем, а при том не вуче прикључно возило (члан 63 ст. 5 и 6);
- 5) лице које за вријеме кретања возила ускаче у возило, искаче из возила, отвара врата, нагиње се или истура дјелове тијела из возила или се вози на спољним дјеловима возила или тракторским приколицама, изузев лица предвиђених чланом 118 став 2 овог закона (члан 118 став 1);
- 6) лице које у возилу у ком се врши јавни превоз путника пуши или разговара са возачем (члан 119 став 3);
- 7) возач моторног возила који не искључи мотор на захтјев овлашћеног полицијског службеника или другог службеног лица или када је то одређено саобраћајном сигнализацијом или када је возило заустављено на путу дуже од три минута или у тунелу дуже од једног минута (члан 162 став 3).

